

PAGALVOK, KAI PERKI
RINKIS PREKES BE PAVOJINGŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ

KOSMETIKA
suaugusiems ir vaikams

ŽAISLAI

BUITINĖ CHEMIJA

Nuodai meškiuko kailyje

Beveik dvejus iš savo pirmų šešerių gyvenimo metų vaikas praleidžia žaisdamas. Jo rankos ir burna liečia daugybę žaislų. Kad ir koks gražus atrodytų žaislas, jis gali turėti pavojingą paslaptį. Kas gali slėptis žaislų dėžėje ir kaip apsaugoti mažąjį jos savininką?

IŠ KOKIŲ MEDŽIAGŲ PAGAMINTI ŽAISLAI?

MINKŠTO PLASTIKO - FTALATAI

Naudojami kaip plastiko minkštikliai, ypač polivinilo chlorido (PVC) gamybai

Galima žala sveikatai:

- trikdo vaiko vystymąsi;
- kenkia hormonų sistemai.

KENKSMINGŲ SPALVŲ - SUNKIEJI METALAI

(pvz., švinas, kadmis, gyvsidabris)

Galima žala sveikatai:

- trikdo vaiko vystymąsi;
- sukelia vėžį;
- neigiamai veikia reprodukcinę sistemą.

KVAPNIŲ PRIEDŲ - pvz., FTALATAI

Galima žala sveikatai:

- trikdo vaisingumą;
- sukelia vėžį ir DNR pakitimus.

ŽAISLAI SKAIČIAIS

Kasmet pagaminama **60%** naujų žaislų.

Vienam vaikui vidutiniškai tenka **500** žaislų (pagal apklausą Švedijoje).

1/2 Vokietijoje tirtų žaislų (tirti 33 žaislai) plastikinėse dalyse buvo aptikta pavojingų cheminių medžiagų.

Žaislai sudaro apie **20%** visų ES pavojingų krovinių. Cheminė tarša yra vienas pagrindinių nusižengimų, aptinkamų tikrinant į ES įvežamus krovinius.

Dažniausiai aptinkama pavojingų cheminių medžiagų žaisluose, kurie kainuoja mažiau nei **5 eurus**.

Viename iš trijų Švedijoje tirtų elektroninių žaislų (tirti 76 žaislai) buvo rastas didesnis nei leistina švino kiekis.

Vaikų organizmas pasisavina pavojingų medžiagų **40%** daugiau nei suaugusiųjų.

2014 m. I pusmetį Lietuvos Respublikos Valstybinė ne maisto produktų inspekcija ištyrė 538 žaislus ir nustatė, kad **30%** mėginių neatitinka reikalavimų.

Didžiojoje Britanijoje atliktas mokslinis tyrimas atskleidžia, kad vaikai, turintys labai daug žaislų, sunkiau susikoncentruoja, o dauguma šiuolaikinių elektroninių žaislų apriboja vaizduotę.

IŠIVALYKITE ŽAISLŲ DĖŽĘ

1. Mažiau yra geriau!

Pirkite mažiau, bet geros kokybės žaislus. Labai pigiuose arba nemokamai dalinamuose smulkiuose žaisluose gali būti pavojingų cheminių medžiagų.

2. Skaitykite etiketes!

„CE“ ženkliniama privalo turėti visi ES parduodami žaislai. Rinkdamiesi gaminių pasitikrinkite, ar jis atitinka jūsų vaiko amžių ir įgūdžių lygį.

3. Natūraliau - geriau!

Rinkitės žaislus iš kaučiuko, medžio (nedažyto, nelaminuoto), medvilnės ar kitų natūralių medžiagų.

4. Pakuotėms ne!

Rinkitės žaislą be pakuotės, o į plastiką supakuotą žaislą, prieš paduodami vaikui – išpakuokite ir išvėdinkite.

5. Žaislų karantinas!

Prieš duodami vaikams pliušinius žaislus, porą kartų išplaukite, kitus – nuvalykite drėgnu skudurėliu.

6. Pasitikėkite nosimi!

Nepirkite iškvėpintų (net ir saldžiai) ar nemalonų cheminį kvapą turinčių žaislų.

7. Mažiau plastiko!

Geriau nesirinkite žaislo su užrašu „vinilas“ ar „PVC“. Rinkitės žaislą, kurio etiketėje arba pakuotėje nurodyta „Phthalates free“ ar „BPA free“.

8. Pasitikrinkite informaciją apie uždraustus teikti į rinką žaislus!

Ne maisto produktų inspekcijos tinklalapyje www.inspekcija.lt pateikiama informacija apie nustatytus pažeidimus. Pagal šią informaciją išvalykite savo vaikų žaislų dėžę.

Informacijos šaltiniai: ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex, Toy Industries of Europe, oekotest.de; kemi.se, Centre for Health, Environment & Justice, productsafety.gov.au, Ne maisto produktų inspekcija, TThe game is up for children with toys; Survey claims kids have forgotten how to play." The Free Library 26 February 2001.

www.pagalvok.lt

Projekta „Informacinė kampanija apie pavojingas chemines medžiagas Baltijos šalyse“ (BaltInfoHaz) iš dalies finansuoja Europos Sąjungos LIFE+ programa bei Lietuvos respublika. Projekto Nr. LIFE10 INF/EE/108.

